

## INTERNE MEMO

Bestemd voor : Gemeenteraad  
Van : Matthijs Sikkes-van den Berg  
Betreft : Uitstel Wet Inburgering (VOI)  
Datum : 11 maart 2021

### Ter informatie

In de coronaraadsbrief van november jl. hebben we u geïnformeerd over het besluit van het kabinet tot uitstel van de Wet Inburgering. In dit memo informeren we u over de huidige stand van zaken met betrekking tot implementatie van de nieuwe Wet Inburgering.

#### Opnieuw uitstel van de nieuwe Wet Inburgering naar 1 januari 2022

Eerst in maart 2020, toen in November 2020 heeft de minister besloten om de nieuwe Wet Inburgering uit te stellen. Als nieuwe streefdatum heeft hij nu 1 januari 2022 voor ogen. Invoering op 1 juli 2021 is niet verantwoord, omdat een aantal instanties, mede door de coronacrisis, er niet klaar voor is om de nieuwe werkwijze zorgvuldig in te voeren. We waren enigszins verrast en teleurgesteld over dit besluit. Wij zien namelijk het belang in van de verandering voor inburgering en bereiden ons voor op de nieuwe rol, werkwijze en verantwoordelijkheden. Tegelijkertijd geeft het ons iets meer tijd om met zorgvuldigheid en voortvarendheid door te gaan met de voorbereidingen voor de implementatie.

#### Gevolgen voor implementatie in Diemen

Allereerst is het uitstel vanzelfsprekend erg jammer voor de inburgeraars zelf. Zij vallen hierdoor langer onder een niet-functionerend stelsel waarin zij de inburgering zelf moeten regelen en bekostigen. Deze groep wordt ook wel de 'ondertussengroep' genoemd. Daarbij is er, wegens de coronacrisis, ook sprake van een inhaalslag bij de IND. Hierdoor valt de taakstellingen voor gemeenten hoger uit, tot wel twee keer zoveel. Alle inburgeraars die de komende maanden, tot en met 31 december 2021, een verblijfsvergunning krijgen zijn inburgeringsplichtig onder het huidige inburgeringsstelsel. Als gevolg van deze twee ontwikkelingen wordt deze ondertussengroep ongewenst groter. Ten tweede maken wij ons net als andere gemeenten zorgen over de extra invoeringskosten, doordat de implementatietijd van deze nieuwe wet is verlengd. De gemeenten hebben deze zorg neergelegd bij de VNG. Tijdens het laatste bestuurlijke overleg tussen VNG en Minister (februari 2021) zijn afspraken gemaakt over de mogelijkheid voor gemeenten al te gaan handelen in de geest van de nieuwe Wet Inburgering. De VNG en de minister gaan samen ook nog naar de financiële aspecten van bovengenoemde ontwikkelingen in gesprek, naar verwachting vindt dat plaats in de zomer van 2021.

#### Werkwijze

Om te voorkomen dat de zogenoemde ondertussengroep tussen wal en schip komt te vallen gaan we zoveel mogelijk aan de slag met de nieuwe werkwijze. Hiermee lopen we vooruit op een nog af te ronden beleidskader, maar handelen we al wel in de geest van de nieuwe wet. Een voorbeeld: Vanaf het moment dat de inburgeraar gekoppeld is aan de gemeente Diemen als vestigingsgemeente, maakt de inburgeraar al fysiek kennis met de inburgeringsconsulent van team Sociale Zaken. De inburgeringsconsulent zal de inburgeraar stimuleren om in het AZC al te starten met zijn/haar inburgering door deel te nemen aan het programma "Vorbereiding op Inburgering" van het COA. Alles wat de inburgeraar in het AZC al doet is mooi meegenomen en geeft een voorsprong in de gemeente Diemen. Dit is alvast een start met de toekomstige 'brede intake', als onderdeel van het takenpakket voor gemeenten.

Een ander belangrijk onderdeel binnen de implementatie is het inrichten van een goed cliëntvolgsysteem. Dit draagt zorg voor goede registratie van noodzakelijke informatie voor het uitvoeren van de uitvoerende taken binnen deze nieuwe wet. Hiervoor wordt het bestaande cliëntvolgsysteem uitgebreid, door een extra module aan te schaffen specifiek bedoeld voor het werkproces Inburgering. Deze maand is een start gemaakt met het inrichten van dit cliëntvolgsysteem. Hierin werken we samen de DUO+.

### **Beleidsproces**

Op 28 januari heeft er een werksessie plaatsgevonden met onze netwerkpartners (waaronder MaDi, Vluchtelingenwerk, Sociale Zaken, etc). In deze sessie hebben we samen met hen inzichten opgedaan voor het ontwikkelen van het beleid en een vervolgaanpak op het vlak van inburgering, re-integratie en participatie van de inburgeraar. In de transformatiecommissie van 16 maart worden inzichten gedeeld en willen we in gesprek gaan over wat van belang is in het verdere traject. Bijgaand bij deze memo vindt u – op hoofdlijnen – de voornaamste veranderingen en verantwoordelijkheden die met de nieuwe Wet Inburgering voor de gemeente gaan gelden. Besluitvorming is voorzien in het derde kwartaal 2021.

### **Beleidsverordening**

Tijdens het laatste regionaal Divosa-overleg is gebleken dat de gemeente Amsterdam gaat werken met beleidsregels in plaats van verordeningen. Een verordening is zinvol als daarin een toevoeging op de wet kan worden opgenomen, als er echt sprake is van ruime gemeentelijke beleidsvrijheid. Op basis van voorliggende wettekst blijft er nauwelijks beleidsvrijheid over. De nieuwe inburgeringswet biedt tegelijkertijd wel de vrijheid om af te wijken van de beleidsverordening en aan de slag te gaan met de beleidsregels<sup>1</sup>. In Diemen kiezen we er ook voor om te gaan werken met beleidsregels. Centraal in deze keuze staat het feit dat we met beleidsregels de lokale uitvoering van de Wet inburgering concreet maken en professionals de handvatten voor een effectieve en efficiënte uitvoering. Daarnaast biedt het ook ruimte om sneller aanpassingen te kunnen doorvoeren en dat willen we in ons beleid verankeren. De raad wordt via de transformatiecommissie betrokken om voor deze 'lokale uitvoering' input te leveren.

---

<sup>1</sup> Uit de Memorie van Toelichting: *'Het wetsvoorstel biedt gemeenten voldoende beleidsruimte om invulling te geven aan hun wettelijke verantwoordelijkheden, maar is op sommige onderdelen meer ingekaderd vanuit het oogpunt van uniformiteit'* (paragraaf 2.2). Ook op andere plekken in de toelichting is verduidelijkt waar gemeenten (beleids)ruimte hebben die, indien gewenst, door middel van gemeentelijke verordening zou kunnen worden ingevuld (paragrafen 2.2, 2.5.1, 9.3.1 en 9.3.1.2).